

De eerste nieuwsbrief NURSE-CC

Deze eerste NURSE-CC nieuwsbrief wordt verstuurd naar alle betrokkenen bij het project. Inmiddels zijn we een half jaar aan de slag. In mei hadden we de kick-off bijeenkomst met alle leden van de stuurgroep, de promovendi hebben hun promotievoucher ingediend in oktober en de eerste deelonderzoeken zijn in volle gang. Zowel bij Hogeschool Rotterdam als het iBMG werken studenten mee aan het onderzoek. Lees hieronder meer!

Nursing Research into Self-management and Empowerment in Chronic Care

Wat is NURSE-CC

NURSE-CC staat voor NURsing Research into Self-management and Empowerment in Chronic Care. Dit is een gemeenschappelijk onderzoeksprogramma van Hogeschool Rotterdam (Kenniscentrum Zorginnovatie), Erasmus MC en Erasmus Universiteit (instituut Beleid en Management Gezondheidszorg) dat zich richt op:

- (1) het vergroten van de effectiviteit van zelfmanagementondersteuning door verpleegkundigen en
- (2) verbeteren van verpleegkundige competenties en verpleegkundig onderwijs op dit gebied. Het uiteindelijke doel is om de zorg voor mensen met chronische aandoeningen te verbeteren.

Voor dit vijfjarige programma wordt 750.000 euro gefinancierd binnen het ZonMw-programma Tussen Weten en Doen II. Naast de Rotterdamse samenwerkingspartners zijn CBO, TNO, Vilans en de Universiteit Utrecht betrokken als adviseurs van dit programma.

Proeftuinen

De proeftuin zien we als een academische werkplaats waarin wordt samengewerkt door professionals uit de praktijk, onderzoekers, promovendi, docenten en studenten van de hogeschool. Er vindt praktijkgericht onderzoek plaats, waardoor de proeftuin niet alleen geschikt is voor theorie- en instrumentvorming, maar ook voor de verspreiding van resultaten en de implementatie van passende interventies. Binnen NURSE-CC zijn vijf proeftuinen ingericht:

- Erasmus MC reumatologie
- Erasmus MC interne oncologie
- Erasmus MC niertransplantatie
- SPIL (Self-management & Participation Innovation Lab) Erasmus MC Sophia
- Hogeschool Rotterdam – hbo-V

SPIL is een onderzoeksprogramma dat wordt gesubsidieerd door de stimuleringsregeling RAAK-PRO van de Stichting Innovatie Alliantie (SIA) en is reeds in september 2011 gestart. Meer informatie over SPIL is te vinden in een aparte nieuwsbrief.

Zie website: www.opeigenbenen.nu

‘Het uiteindelijke doel is om de zorg voor mensen met chronische aandoeningen te verbeteren.’

Thema 1: effectiviteit van zelfmanagementinterventies

Team

Projectleider	Erwin Ista (Erasmus MC)
Onderzoekers	Janet Been – Dahmen (promovendus HR) , Hennie Boeije (Universiteit Utrecht), Ellen Bakker (HR), Jolanda Dwarswaard (HR)
Promotor	Mieke Hazes (Erasmus MC)
Co-promotoren	Erwin Ista & AnneLoes van Staa (HR)

Verpleegkundige ervaringen met zelfmanagementondersteuning in het Erasmus MC

Binnen dit kwalitatieve deelonderzoek interviewen we poliklinische verpleegkundigen en verpleegkundig specialisten over hun ervaringen met zelfmanagementondersteuning bij patiënten met een chronische aandoening. Inmiddels zijn 25 interviews afgenomen waarbij we hebben geprobeerd een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van zelfmanagement(ondersteuning) toegepast door verpleegkundigen en verpleegkundig specialisten in het Erasmus MC. Onder andere door een spreiding aan te brengen in verschillende chronische aandoeningen. Tot nu toe zijn negen interviews geanalyseerd en hiervoor maken we gebruik van de *grounded theory* methode. Bij de interviews zijn ook drie minorstudenten van Hogeschool Rotterdam (hbo-V) betrokken. Onder begeleiding van de onderzoekers van NURSE-CC hebben zij ieder twee interviews afgenomen.

Op zoek naar het bewijs van zelfmanagementondersteunende interventies

Door middel van een ‘realist review’, een systematische literatuurstudie die resultaten van kwantitatief en kwalitatief onderzoek combineert, wordt de bestaande literatuur over de effectiviteit van (verpleegkundige) interventies voor zelfmanagementondersteuning onderzocht. Met deze realist review willen we inzicht krijgen in de doelgroep en omstandigheden waarin de (combinatie van) verpleegkundige interventies effectief en mogelijk veelbelovend zijn. Janet Been-Dahmen en Susanne van Hooft werken op dit moment aan de uitwerking van de onderzoeksopzet en de zoekindex. Hennie Boeije treedt hierbij op als expert. In januari zal gestart worden met de selectie van artikelen.

Kwalitatieve synthese naar het patiëntenperspectief op zelfmanagementondersteuning

Vanuit Kenniscentrum Zorginnovatie werken Ellen Bakker (docent van de Master Advanced Nursing Practice en onderzoeker) en Jolanda Dwarswaard de synthese samen met Janet Been-Dahmen uit. We profiteren daarbij ook van de expertise van Hennie Boeije. We werken momenteel aan de verdere uitwerking van de doelstelling, vraagstelling en zoekstrategie. Dit moet in januari gereed zijn zodat we dan kunnen starten met de review. Hennie Boeije zal vanaf dat moment ook op regelmatige basis werkzaam zijn bij het kenniscentrum.

‘We hebben
geprobeerd een
zo compleet
mogelijk beeld te
krijgen van
zelfmanagement
(ondersteuning)’

Thema 2: Verpleegkundige competenties

Team

Projectleider	Jolanda Dwarswaard (HR)
Onderzoekers	Susanne van Hooft (promovendus HR), Mathilde Strating (iBMG, Erasmus Universiteit)
Promotor	Roland Bal (iBMG)
Co-promotor	AnneLoes van Staa (HR)

Q-studie naar de houding en preferenties van verpleegkundigen ten aanzien van zelfmanagementsupport

Om de verschillende opvattingen en houdingen van verpleegkundigen ten aanzien van zelfmanagement te kunnen bepalen voeren we een Q-methodologische studie uit. Deze Q-methodologie bestaat uit een aantal stappen. De eerste stap is het vaststellen van een set met uitspraken. Deze uitspraken zullen in een vervolgstap door verpleegkundigen worden gerangschikt naar de mate waarin zij het eens of oneens zijn met de stelling. Om tot deze lijst met uitspraken te komen is gezocht in literatuur, in beleidsdocumenten en op internetsites naar hoe verpleegkundigen mogelijk aankijken tegen zelfmanagement(ondersteuning). De interviews die zijn afgenomen dienden eveneens als input. Dit leidde tot een lijst uitspraken die is bekeken door verschillende experts. Op basis van de input van deze experts zijn we tot een definitieve set uitspraken gekomen. In het voorjaar van 2013 worden 40 verpleegkundigen gevraagd om deze uitspraken te rangschikken. Deze individuele voorkeuren worden geanalyseerd, waardoor overeenkomsten tussen de voorkeuren kunnen worden herkend. Hierdoor ontstaan een aantal verschillende profielen van de verpleegkundigen ten aanzien van zelfmanagement.

Web-based survey naar de huidige competenties van verpleegkundigen

In het najaar van 2013 staat een web-based survey onder verpleegkundigen gepland. Hiermee willen we onderzoeken wat de zelfgerapporteerde competenties van verpleegkundigen zijn. Daarnaast gaan we kijken hoe de profielen, die we in de Q-studie hebben gevonden, verdeeld zijn over deze verpleegkundigen. We maken hierbij gebruik van de expertise van Mathilde Strating. In januari werken we dit deelonderzoek verder uit. Ook de kennis en ervaring van andere partners (TNO, CBO, Vilans) wordt hierbij betrokken.

Betrokkenheid onderwijs

Een belangrijk doel van NURSE-CC is het betrekken van onderwijs bij uitvoering en implementatie van het project. In het deelproject waarin interviews worden gehouden in het Erasmus MC werken drie hbo-V studenten van Hogeschool Rotterdam mee in het kader van een minor. In de Q-studie zullen volgend jaar afstudeerders van de hbo-V participeren. Binnen het iBMG werken twee studenten in samenwerking met de proeftuin reumatologie aan een bachelorscriptie. Daarnaast zijn er vijf studenten van de master Zorgmanagement die in het kader van de aanvraag over ethische dilemma's van zelfmanagementondersteuning een scriptie schrijven. Tevens werkt er een student van de master Zorgmanagement aan een scriptie over de rol van familieleden bij zelfmanagement.

‘Een
belangrijk
doel van
NURSE-CC is
het betrekken
van onderwijs
bij uitvoering
en
implementatie
van het
project.’

Subsidie-aanvraag vanuit de proeftuin niertransplantatie

Emma Massey heeft, vanuit de proeftuin Niertransplantatie, in juli 2012 het projectvoorstel *Self management after kidney transplantation: development and pilot-testing of an innovative nurse-led self-regulation intervention* ingediend in het kader van de 'call for proposals' Versterken Zelfstandigheid Nierpatiënten van de Nierstichting. In het onderzoek wordt via een Q-studie inzicht verkregen in de preferenties van patiënten. Daarna

wordt een theoretisch geïnformeerde en op patiënten preferenties gerichte interventie ontwikkeld (via de Intervention Mapping methodiek). Deze interventie wordt vervolgens in een pilot getest. De aanvraag is op veel onderdelen goed tot zeer goed beoordeeld en inmiddels is er op verzoek van de Nierstichting een nieuwe herziene versie van het projectvoorstel ingediend. We hopen van harte dat de subsidie wordt toegekend!

Subsidieaanvraag ethische dilemma's van zelfmanagement ondersteuning

Het projectidee *Ethical dilemmas of self-management support*, ingediend door Jolanda Dwarswaard en Hester van de Bovenkamp (iBMG, Erasmus Universiteit) binnen het ZonMw programma Ethiek en Gezondheid, heeft een positief oordeel gekregen van de commissie (samen met 17 andere projectideeën van de 66 die zijn ingediend). Het onderzoeksvorstel richt zich op de ethische dilemma's die voortvloeien uit het dagelijks werk van verpleegkundigen met zelfmanagement ondersteuning. Het plan is om op basis van literatuuronderzoek en empirisch onderzoek een ethisch raamwerk te ontwikkelen dat kan worden gebruikt (1) voor de ontwikkeling van zelfmanagementinterventies en (2) binnen het onderwijs aan verpleegkundigen. Eind januari wordt het definitieve voorstel ingediend bij ZonMw.

Landelijk overleg

In maart 2013 hebben we een overleg met onderzoekers van de andere onderzoeksprojecten in het ZonMw-programma Tussen Weten en Doen II. Theo Achterberg (UMC St Radboud) is projectleider van het project SELF-MADE & SOUND (Building nursing research capacity for evidence and innovation in self-management support). Marieke Schuurmans (UMC Utrecht) is projectleider van het project TASTE (Tailored Self-management and E-health). Een beschrijving van deze onderzoeksprojecten is te vinden op de website van ZonMw www.zonmw.nl/nl/programmas/programma-detail/tussen-weten-en-doen-ii/algemeen/). De programmasecretaris van ZonMw, Dineke Abels, zal ook aanwezig zijn.

Kick-off bijeenkomst mei 2012

In mei 2012 vond de eerste stuurgroepbijeenkomst plaats. De plannen voor de beide onderzoeksthema's zijn besproken en goedgekeurd door de aanwezige partners. Emma Massey heeft haar onderzoeks ideeën voor het ontwikkelen van een zelfmanagementinterventie voor patiënten die een niertransplantatie hebben ondergaan gepresenteerd. Inmiddels is dit voorstel ingediend bij de Nierstichting (zie hierboven). Na afloop hebben we met elkaar geproost op een goede samenwerking. De volgende bijeenkomst is gepland op 10 januari 2012. Hier bespreken we de voortgang van diverse deelprojecten.

Subsidieverstrekker

Contactgegevens

Hogeschool Rotterdam
Kenniscentrum
Zorginnovatie

Postbus 25035
3001 HA Rotterdam

Tel. (010) 794 43 71
kenniscentrum
zorginnovatie@hr.nl

www.kenniscentrumzorginnovatie.nl